LA/Carita Wuorenjuuri 9.11.2023

Eduskunnan Talousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 15.11.2023/ Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnan valvontamaksuista sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 65/2023 vp)

Eläketurvakeskus, joka toimii hajautetun työeläkejärjestelmän lakisääteisenä keskuselimenä, toteaa hallituksen esitykseen sisältyvien työeläkejärjestelmään liittyvien, ehdotusten osalta seuraavaa. Eläketurvakeskus pitää uuteen lakiin ehdotettuja lain sisällön rakenteellisia muutosehdotuksia hyvinä ja kannatettavina. Muutosehdotus, jonka mukaan vakuutus- ja eläkealan toimijoiden maksuista säädettäisiin omassa pykälässään, on nykyistä oikeudentilaa selkeyttävä. Lisäksi Eläketurvakeskus pitää kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan samassa pykälässä säädettäisiin sekä toimijoiden perusmaksusta että suhteellisesta maksusta, kun nykyisin niistä säädetään eri pykälissä.

Eläketurvakeskus pitää kannatettavana ja oikeudenmukaisena myös ehdotusta, että valvontamaksut vastaisivat paremmin valvonnasta aiheutuvaa työpanosta. Esityksen mukaisesti Finanssivalvonnan rahoituksen pitkän aikavälin turvaamiseksi tasapainotettaisiin eri valvottavaryhmien välisiä maksuosuuksia sekä korotettaisiin valvontamaksujen määrää. Tästä johtuen mm. valvontamaksuja käytännössä korotettaisiin enemmän esimerkiksi vakuutussektorilla.

Lakisääteiseen työeläkejärjestelmän osalta esityksessä ehdotetaan, että mm. työeläkevakuutusyhtiöiden, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Merimieseläkekassan, valtion eläkerahaston, kirkon eläkerahaston ja Kevan osalta keskimääräinen **perusmaksun korotus** olisi 18 prosenttia (Finanssivalvonnan maksuista annetun lain 6 §:n säännöskohtaiset perustelut). Myös Eläketurvakeskuksen maksamaa perusmaksun määrää ehdotetaan korotettavaksi noin 18 prosentilla. Lisäksi edellä mainittujen työeläkelaitosten ja rahastojen **suhteellinen maksu** nousisi keskimäärin noin 5 prosenttia. Esityksen mukaan työeläkevakuutusyhtiöiden osalta suhteellinen maksu olisi tulevaisuudessa 0,002835 prosenttia taseen loppusummasta.

Valvontamaksujen enimmäismäärät nousevat siten esityksen myötä työeläkevakuutusyhtiöillä nykyisestä yhteensä noin 0,15 milj. eurolla. Lisäksi muiden työeläkelaitosten valvontamaksujen enimmäismäärä nousisi yhteensä karkeasti arvioiden noin 0,05 milj. eurolla. Ehdotettu suhteellisen maksun korotus työeläkejärjestelmälle olisi siis yhteensä noin 0,2 milj. euroa. Esityksessä todetun mukaan, työeläkelaitosten valvontamaksujen enimmäismäärä olisi jatkossa noin 5 milj. euroa eli 10 prosenttia kaikista valvontamaksuista.

Eläketurvakeskus pitää tärkeänä, että valvontamaksujen ja valvontatyön osuuksia seurattaisiin myös jatkossa, jotta riittävä tasapuolisuus toteutuisi myös tulevina vuosina. Työeläkeyhtiöiden taseiden loppusumma on ollut

nykyisin yhteensä noin 130 mrd. euroa. Eläketurvakeskus arvioi, että työeläkeyhtiöiden taseiden loppusummat oletettavasti kasvavat tulevina vuosina sijoitustoiminnan merkityksen kasvun myötä. Myös pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti mm. eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvän epävarmuuden takia valmistellaan työeläkelainsäädännön muutoksia rahoituksellisen kestävyyden varmistamiseksi. Nämä syyt saattavat käytännössä nostaa sijoitustuottojen ja sitä myötä työeläkealan maksettavien valvontamaksujen euromääriä tulevaisuudessa, jonka johdosta tasapuolisuuden toteutumisen seuraaminen olisi erityisen tärkeää.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvontamaksujen enimmäismääriä ehdotetaan esitysluonnoksessa korotettavan prosentuaalisesti varsin paljon, koska ehdotuksen mukaan näiden toimijoiden osalta maksu vaatii tasokorjauksen, jotta maksu vastaisi paremmin niihin käytettyä arvioitua työmäärää. Vaikka maksun nousu euromääräisesti ei näytä suurelta, Eläketurvakeskus kiinnittää huomiota siihen, että pienemmille toimijoille tuleva suhteellisesti suurempi korotus voi vaikuttaa niiden kilpailuedellytyksiin hajautetussa työeläkejärjestelmässä.

Eläketurvakeskus

Karoliina Kiuru Maijaliisa Takanen